

INSCHRYVINGSPRYS

Voorop betaalbaar van vier tot vier maanden.

Voor de Stad fr. 1-30
Voor den Buiten 1-75
Voor 't vreemde 2-25
Per maand voor de stad alleen 0-58

HET WERKVERBOND

BEKENDMAKINGEN

De bekendmakingen betalen 10 centim den drukregel. Gewoone voorwaarden voor de Notarissen, Ambtenaren, enz.
Prys van een nummer 10 Centimen.

Volksblad voor Handel en Nyverheid, Stielen en Ambachten.

VERSCHYNT EEN MAEL IN DE WEEK: DE ZATERDAG.

Brieven, Bekendmakingen en alle hoegenaemde Artikels ten langsten Donderdag noon, vragtorty toe te zenden: in den Estaminet den PRE-AUX-CLERCS, by het Groot-Vleeschhuis, 24, te Gent. — Men kan zich Abonneren op bovengemeld adres en op alle Postbureelen.

YZERENWEGEN. — VERTREKUREN.

NOVEMBER 1861.

De Konvoijen met een gedeelte, zyn Expressen van eerste klas, degenen met een gedeelte van eerste en tweede klas.

Brussel, langs Mechelen . . . 5-00 8-55*
Brussel, langs Denderleeuw . . 7-00 11-50 2-20 5-00 7-40
Mechelen, Antwerpen . . . 5-00 8-55* 11-50 2-20 5-00 7-40* Mechel.
Lille 5-00 2-20
Dendermonde 5-00 7-00 8-55* 11-50 2-20 5-00
Aelst 7-00 11-50 2-20 5-00 7-40

Lokeren 5-00 7-00 11-50 3-00
Nin., Gerardshb., Less., Aeth. 7-00 1-25 langs Doornik. 5-00
Brugge, Oostende 6-15 9-15 1-50 5-03* 7-00
Kortryk, Moskr., doorn., Ryss. 6-00 9-20 1-25 5-10 7-10
donai, Atrecht, Amiens, Parys. 6-00 9-20 1-25* 5-10
Kales 6-00 9-20 1-25 7-10*
Bergen, Quievrain 7-00 1-25 langs doornik. 5-00
Manage, Charleroi, Namur . . 7-00 1-25 langs doornik. 5-00
Louvain, Thienen, Luik, Nery. 5-00 8-55* 11-50 2-20 5-00 Thien. 7-40*
Landen 5-00 8-55* 11-50 2-20
Keulen, Aken 5-00 8-55* 11-45 Aken 7-40*
Gladb., duss., Cref., Ruhrort. 8-55*

LAND VAN WAES.

Van Gent naar Antwerpen . . 6-20 9-00* 10-20 2-45* 5-30
Van Antwerpen naar Gent . . 6-50 8-50* 10-50 7-00* 6-00

EELDOO.

Van Gent naar Eeloo 8-55 2-30 8-00
Van Eeloo naar Gent 7-00 12-15 5-00

VAN GENT, LANGS AUDENAERDE, OP SAINT-GHISLAIN.

Van Gent, langs Audenaerde, naar St. Ghislain. 6-25 9-50 1-55 7-40
Van St. Ghislain, langs Audenaerde, naar Gent. 3-20 7-00 11-00 5-50

STAATKUNDIG OVERZICHT DER WEEK.

DE TROONREDE.

De groote gebeurtenis in ons land is de opening van den zittyd 1861-1862 onzer Wetgevend Kamer. Wy geven hier onder in haer geheel de Troonrede, of de redevoering, verleden dingsdag door den koning by die gelegenheid uitgesproken.

Gelyk wy vroeger zegden, bevat die Troonrede, door de ministers opgesteld, het program der wetten en nieuwe maetregels, welke het Staatsbestuur denkt in den loop des jaers aan te bieden en in te voeren.

Twee goede en lang gewenschte maetregels worden in de Troonrede aangekondigd: de hervorming der milicie-wetten, van de bloed-belasting des Volks, en de herziening der zoo onnuttige als algemeene, verfoede wet op de personele kontributiën.

Wy zullen afwachten, of het Ministerie den goeden wil en den moed zal hebben, die beide rampzalige wetten grondig te veranderen, in den geest onzer Konstitutie.

Te vergeefs zoeken wy, in dat ministerieel program, een enkel woordje in 't belang van de overgrote meerderheid der Natie van de werkende klassen. Niet ééne zinspeling op de vreeselyke duerte der levensmiddelen, te midden van eenen algemeen goeden oogst. Alleenlyk wordt daerin gezegd, dat de vreemde, graanteelende gewesten, het tekort zullen aanvullen, door Frankryk en Engeland dezen jaer ondervonden, en gedeeltelyk door ons aan deze landen geleverd; aldus bestatiging van genoegzaamen voorraad, en toch bitter duren tyd!

Neen! voor de werkende klassen heeft het herbakken Ministerie geen enkele zinsuude in de Koninklyke Troonrede kunnen inlassen. Geen enkele maetregel wordt aangekondigd om de eetwaren aan billyke pryzen te doen komen. Terwyl de stad Brussel eene som van 100,000 fr. heeft uitgesteken, om de aerdpappels aan genadige pryzen te houden, voor hare werkende bevolking, heeft het Ministerie niet eens aan die grootste volks-zaak gedacht!

Wy zullen onpartydig de handelingen van het Ministerie gadeslaan; en onafhankelyk, en vooral onder het oogpunt der algemeene volks-belangen, dezelve beoordeelen.

Met geene ydele beloften en hoile deklamatiën, met geene spitsvinnige politieke twisteryen, kan de zaak van den werkmans bevorderd werden. — Eene andere bemerkning op de Troonrede, die ons dadelijk opkwam, is dat het Ministerie daarin niet één woordje rept over de taalgrienen der Vlamingen. Twee vlaemsche ministers zetelen nu in het kabinet; beiden weten persoonlyk, zoo goed als wy-zelfen, hoe lang de Vlamingen gezucht en geleden, geschreeven en gesmeekt hebben, opdat het Staatsbestuur eenoorze moedertaal, in administratie en onderwys, minstens

dezelfde regten zou toekennen als aan de vreemde fransche. En nogtans hebben die vlaemsche ministers, zonen van Gent en Ypere, den moed niet, de minste straal van hoop daarop in de Troonrede te laten doorschynen!

Zie hier nu den tekst van de koninklyke redevoering:

OPENING VAN DEN WETGEVENDEN ZITTID

1861-1862.

Koninklyke Zitting.

Dingsdag te middag heeft de opening van den wetgevenden zittyd 1861-1862 plaats gehad.

De koning, te peerd gezeten en de beste gezondheid schynende te genieten, vergezeld van den hertog van Brabant en den graaf van Vlaenderen, en gevolgd door eenen schitterenden staf, heeft een reyne gehouden over de troepen der bezetting en over de burgerwacht. Z. M. is op zynen doortocht door de geestdriftigste toelichtingen begroot geweest.

Om een nter is de koning in de zaal van het Parlement verschenen, en heeft de volgende Troonrede uitgesproken:

REDEVOERING DES KONINGS.

Myne heeren,

Het is met eene hoogst zachte voldoeving dat ik my weder bevinde in het midden der vertegenwoordigers van die trouwe natie, aan welke ik, sinds meer dan dertig jaren, gehecht ben door banden van genegenheid en vertrouwen, die de tyd meer en meer versterkt heeft.

De betrekkingen van België met de vreemde landen, handhaven zich in voorwaarden, gunstig aan zyne belangen en strookende met zyne plichten van onzijdigheid.

Een handels-verdrag van het grootste belang is in den loop van dit jaer tusschen België en Frankryk gesloten. Het zal voor gevolg hebben meer en meer de goede betrekkingen tusschen beide landen te bevestigen.

De zelfde grondbeginselen zullen toegepast worden op onze betrekkingen met Groot-Brittanië, en zy zullen tot grootslag dienen voor de onderhandelingen die wy nog met andere Staten zullen aen te knopen hebben.

Bovendien zullen wy voortgaan met onzen handel, als ook onze landbouw- en nyverheids-voortbrenging te begunstigen, by middel van het byvoegen van nieuwe gemeenschaps wegen by de zoo talryke en zoo verscheidene, die reeds bestaan en ons grondgebied doorkruisen.

Eene konventie, omlangs met de Nederlanden gesloten, heeft een einde gesteld aan de moeijelykheden die opgezezen waren nopens het beheer der wateren van de Maas. Deze overeenkomst zal bydragen ter handhaving van onze betrekkingen van goede gebuurschap met eene bevriende natie, wier doorluchtig opperhoofd ik gelukkig ben ge-

weest, in eene korts geleden omstandigheid, in de vaderlandslievende stad Luik te ontmoeten.

De inlichtingen over den staet van onzen oogst ingewonnen, schetsen zynen uitslag onder een min onvooroordeeligen uitzigt dan men eerst vermoed had. In den vreemde is de oogst over het algemeen voldoende in de landen die hunne granen uitvoeren en het vryzinnig beheer, in België aangenomen, veroorlooft te zeggen dat het te kort gemakkelijk door den handel zal aangevuld worden.

Verscheidene gewichtige wetten, in de zittiden van 1859 en 1860 voorgedragen, zullen, hoop ik, in den loop der tegenwoordigen zittids kunnen beraedslaagd en gestemd worden.

Andere niet min gewichtige ontwerpen zullen aen uwe beraedslaging worden onderworpen.

Onze milicie-wetten vragen sinds lang eene hervorming. Een ontwerp zal u aangeboden worden, dat, onder het bestuurlyk oogpunt, de gebreken van het tegenwoordig stelsel verbeterende, voor doel zal hebben een billyke vergelding te verzekeren aan hen die een deel hunner jeugd aan den edelen wapenhandel wyden, voor den dienst van den Staet.

Ik twyfel geenszins of deze hervorming zal de gelukkigste gevolgtrekkingen hebben voor de goede samenstelling van het leger, dat zoo zeer onze bezorgdheid weerdig is.

De burgerwacht weedyert met het leger in vaderlandsliefde en yver, en de groote byval dien de oprigting der nationale schytschieting in hare geleerden ontmoet heeft, getuigt van haren levendigen wensch om hare instelling meer en meer te verbeteren.

Het openbaar onderwijs in allen graad, de letteren, wetenschappen en schoone kunsten, dragen by tot den algemeenen voortgang des lands, en vinden in myn goevernement, even als in de kamers, eene toegenezene en aenhoudende ondersteuning.

De laatste tentoonstelling van Antwerpen heeft de belgische school met nieuwen glans doen schitteren, en de artisten van alle landen hebben er het gastvry onthaal gevonden, hun verschuldigd door het vaderland van Rubens en Van Dyck.

Nietgeestaende de verschillende kizissen, welke wy doorstappen, is de financiële toestand voldoende.

De uitvoering van de maetregelen, voorgeschreven door de wet op de herziening der kadastrale werkingen, wordt vlytig voortgezet.

De persoonlyke belasting geeft aanleiding tot gegronde rekken; de wet die zy ingesteld heeft zal herzien worden.

De misbruiken in de uitvoering der kiesregten, en die niet zouden mogen algemeen worden zonder inbreuk te maken op de eer onzer vertegenwoordigende instellingen, vragen betugelende maetregelen, tevens noodig gemaakt door het belang en de weerdigheid van al de denkwyzen.

EEN BLOEIJEND ROOSKEN IN 'T GROENE WOOD.

4de Vervolg en slot.

Zoo vond graaf Lodewyk zyn slagtoffer: die eens zoo bloeiende roos, welke hy wreedaardig vertrappt had, verkleurd, verwelkt en verdord, op het krankheid terug.

Eene luijering doortrilde zyne leden, hy het zigt van haar, die hem zoo teederlyk had weerhemind, om zich zoo schandelyk bedrogen, en haer jeugdig aanzyn vermoord te zien.

Beyend, als een misdadiger, trad hy de kamer binnen. Zy sloeg harroodgewende en matte blikken opwaerts, en een lig rood kleurde korte stondig hare sneeuw witte, ingevallen wangen.

Vol ontroering vatte hy hare gevouwen handen, en drukte eenen kus op hare paarse lippen, terwijl zyne heete, doch te laet gestorte boete tranen op haer aanzigt nedervloeden.

„O myne beminde Roza!“ snikte de ontstelde booswicht, terwijl hy op zyne knieën by de sponde neerzank, „geliefde en schoone bruid, in wat troerigen toestand vind ik u terug?“

Gurust en gelaten, als hadde zy reeds een voorgevoel van haer naderend einde, antwoordde zy met flauwe stem:

„Fernand, ik beminde u, en dacht ook door u bemind te zyn; maar dat was zoo niet, O ja! ik beminde u wel vurig, Fernand; doch ik gevoelde de reine liefde, die ons loutert; die der ziele; gy, den wulpschen onzuiveren minnelust, die ons verdierlykt; dien des lichaems. Gy maektet u verraderlyk misbruik van myne vrouwelyke onnoozelheid. Ik vergeet u dit, en bid, dat de hemel het u niet duer moge doen boeten.

Myne levensvonk is uitgedoofd. reeds gevoel ik de vernietiging van myn stoffelyk wezen, en alleen de zuicht der heilige moederprigt, en de begerte u nog eens te zien, schenken my de krachten dit aanzyn nog eenige stou-

den te verlangen, welk my voortaan niets meer dan schande en verdriet, smart en smaad zoude aanbieden.

„O neen! myne beminde, gy zult leven; voor uw kind zult gy leven, en voor my, die u niet meer verlaten zal. Ik was schuldig, ja, wreedaardig schuldig; doch ik zal trachten de vlek myner misdaad uit te wischen. Myn eigen leven wil ik opofferen om het uwe te behouden.

„Deze betuiging schenkt my wel eenigen troost; zy verzacht het pynlyke van myn laatste stried. doch is onbekwaem de levenssprank nog in myn verteerden boezem te ontvinken. O myn Fernand! hoe spoedig en verschrikkellyk volgt de straf op de misdaad. in toeh. was ik dan zoo schuldig, met u, in wien ik myn volle vertrouwen stelde, myn heil en gelukkige toekomst zag, zoo hevig te beminnen. Ik word vermoed, Fernand; myn adem neemt af. de dood nadert myne sponde. Reeds plaecht zy zich aan myn voetende. Och Fernand! spreek. zeg nogmaels dat gy uwe Roza opregt bemind hebt. dit zal ons weerd afseiden verzoeten. Zie, ginds op het kerkhof, daar wenken my myne brave ouders naar 't koele graf. O! zy glimlachen. zy vergeven my.

Aen u, Fernand, de zorg voor de schuldelooze vrucht onzer ongelukkige liefde. tot aendenken myner dierbare moeder, deed ik haer Elisabeth doopen. Och! bewaak, bescherm hare deugd, en bid met haer voor uwe rampzalige vriendin, die haren val zoo gesteng moet boeten. O! geef my nog eenmaal myn kind. Dal het de laatste omhelzing harer rouwmoedige moeder geniete. spreek haer toch dikwyls van my. Kom hier, Fernand! ook u den lasten kus des eeuwigen vredes. Liefdeugzaam. dan zien wy elkander hierboven eens weder, om nimmer meer te scheiden. Myne borst wordt benauwd; zy weigert myn lichte. O, barmhertige God! wees myne bedroefde ziel genadig. Vaerwel, myn Fernand; myn kind, Elisabeth, vaer eenig wel, tot wy ons ginds heren. ik sterf.

Een rauwe smartkreet galmdo akelig door de kamergewelven. Nu zag en onderzocht de spoude weluststellend, hoe door de verzadiging zynen bage driften door de onschuld betael werd. Hy wees de zuichte en snikte; doch te vergeefs. hy riep zyne Roza, zyne bruid, zyne beminde. De dooden

zwygen. Zyn slagtoffer lag daar naest hem. hy was de zedelyke moordenaar van 't onnozel en schoone maegdelin. Loodkleurig lag zy daer, afgemateld door smart en ziekte, verleid door heete zielepy; toeh scheen haer zachtkwynend gelact, door 't wederzien hurs hartevrienden, een enigzins verhelderd. Zoo, in het hage witte lykkled, met hare oogen half geopend, als wilde zy, hoezeer de ziel hemelwaerts zweefde, nog haer kind en haren Fernand aenschouwen; — het warmer bloek aanziet omzorgd, door de bruine lokken, en de leleblanke handen op den boezem saengstrengeld, geleek zy een verhoortlyke martelaar, een ontslapen engel.

Na den regtmatig verschulden tot zyn overste pende droefheid aan de natuer betaeld te hebben, begeleidde Lodewyk den ironigen rouwstoot, welke het stoffelyke overlyfisel der algemeen beminde Roza, der zoo jeugdig gesneefde bloem, grauwarts vordde, onder het vergieten van heete boete tranen, naar 't sombere kerkhof.

Hier wierp hy, die zoo menigmaal God durfde lasteren, misschien zyn bestaan loochenen; hier wierp hy zich op beide knien; hy bad en zuchtte. De nietige en ydele begoocheling van geboorte, rang en titels zag hy in al hare naektheid op die stille en geheilige plaats, waer magt en aanzien, rykdom, jeugd en schoonheid zich oplossen in eene handvol asch; waer de bekenderen der trotsch gekroonde hoopden, verongeld met die arme bedelaers, door den voet van een baldadig kind tot gruis vertrappt worden.

Het kerkhof! akelige plek voor den verdwaesden wereldminnaer, voor den ongevoeligen vrek; doch met eerbied bezocht door den edelien wysgeer, door den dichter en kunstenaar; door den waren mensch, die, oingrid door de schimmen der verstorven grote mannen, bezield door te aenlyken hinner nutte en grootsche werken getroffen door de treurige tooneelen, welke zich ontknopen, in geestverrukking, het zelve beschouwen als een outzaglyk, geopend boek, vervuld met de heerveenste zeden en goddelijkeer; een boek, waer van elke bladzijde in onuitwisbare trekken het bewys afleest van de afgevalen der menschen, van het brooze vergankelyk der stoffe en van de troostryke onsterfelykheid der

Men heeft insgelyks de noodzakelykheid erkend om de leemten aan te vullen die bestaan in de huidige wetgeving, zoo voor de fondatiën en voor het bestuur der goederen bestemd voor de studiën, als voor het beheer en de kontrol dergenen aan den godsdienst gewyd.

Eindelyk, Myndeeren, daer het onderzoek der kwestien betrekkelijk de regterlyke inrigting ten einde is, zal er u eene wet aangeboden worden om dit belangryk punt te regelen.

De talryke werken, aan de werkdadigheid der Kamers onderworpen, laten toe vruchtbare uitslagen te verwachten van den tegenwoordigen zittid.

Vertegenwoordigers der Natie, dat de geest van rypheld, van gematigdheid en kalmte, die de belgische Kamers onderscheidt, voortdurend uwe beraedslagingen geleide; dat de zelfde vaderlandsliefde u beziele, en dank de vlytige en welwillende medewerking welke ik van uw vertrouwen vraag, zal myn Goevernement in staet zyn meer en meer het nationaal werk, gemeenzaemlyk ondernomen en onder onze gemeenzaame bescherming geplaatst, te bevestigen en te volmaken.

BUITENLAND.

In Frankryk heeft de minister Fould nu met cyfers bewezen, dat L. Napoleon, van het jaar 1851 tot 1861, behalve de groote budgets, nog drie duizend miljoen francs verkwt heeft op zyn eigen handjen, maer dat door het volk moet betaeld worden.

Maer daervoor hebben de Franschen nu ook eenen keizer en de volle vryheid!!

De jeugdige koning dom Pedro van Portugal is deze week overleden, ten gevolge eener hevige koorts, die ook zynen broeder heeft weg gerukt.

In Polen en Hongarie blyft de staet van beleg heerschen, en worden de bevolkingen van langs zoo meer verbitterd.

In Amerika hebben de Noorderlingen eenen zegepraal behaald op de Zuiderlingen.

VOLKS-BELASTINGEN.

Persoonelyke Kontributie — De Fiscus.

Een hoogst gewigtig punt van hervorming en verbetering in ons wetten-stelsel, in het belang der burgery en werkende klassen, en dat sinds eenigen tyd, ter oorzaak der politieke party-twisten, in den vergeetboek is geraekt, blyft ongetwyfeld de hervorming van de wetten op de volks-belastingen van allen aert.

Terwyl meest al de andere bladen zich bezig houden met theorieke betwistingen over staetkundige vraagstukken, met haarklievery over liberael en katholyk in politiek, is het voor het onzydige en onafhankelyke *Werkverbond* eene schoone taek, de vraagstukken van hervormingen en verbeteringen ten matte van het algemeen, van den praktieschen kant te beschouwen, en door feiten en daedzaken, van den eenen kant de onregtveerdigheden te ontmaskeren; van den anderen kant de hulpmiddelen tot derzelver uitroeijing op te sporen en aan te duiden.

Even als in de kwestie van handel, nyverheid en volksvoeding, zullen wy dat aenbelangend onderwerp regtzinnig, volgens onze overtuiging, eenvoudig en klaer trachten te behandelen, zonder aanzien van personen, en zonder te denken voor welkdanigen magtigen invloed. De personen gaen voorby; de zaken en grondstelsels blyven bestaan; op deze laetsten moeten vooral de betwistingen plaats hebben.

Heden zullen wy ons bepalen tot de persoonelyke kontributie.

Met veel genoegen hebben wy in de Troonrede des konings bemerkt, dat het Staatsbestuur zelf eindelyk overtuigd is van de dringende hervorming der wet op de persoonelyke kontributie.

Al wie nog een greintje gezond verstand bezit, moet bekennen dat er geene schreeuwender onregtveerdigheid bestaat dan den bloedpenning op den geringen burger en werkmans geheven onder den naam van

persoonelyke belasting, tenzy de nog schreeuwender wet op de milicie, en de onlangs afgeschafte oktrooiregten. — Laet ons de zaak maer in haren natuerlyken toestand bloot leggen.

Een ambachts- of werkmans, een geringe burger, kleine winkelier, herbergier of andere dergelyke neringdoende personen, een bediende by het bestuur, in een handels- of nyverheids-huis, huert aen bovenmate hoogen pachtprys, een nederig woonhuis of huizeken, ten einde er zich zelve en zyn huishouden te herbergen. Zyn werkloon, winst of jaerwedde, is schier ontoereikend om, vooral in den huidige duren tyd, in de behoeften zyns huisgezins te voorzien; hy moet zelfs de noodzakelyke uitgaven inkorten, om het eene einde des jaers als eerlyk man aen het andere te kunnen knooien.

Welnu: om in dat gehuurd huis zyn werk, nering of stiel uit te oefenen, moet men toch het daglicht genieten, welk voor alle menschen kosteloos aen den hemel schynt; men moet klaer kunnen zien!

Jawel: maer om dat licht in huis te krygen, moet men vensters hebben, en deze vensters zyn zwaerbelast, zoo wel als de deuren, langs dewelke men in en uitgaet.

Het eten moet gekookt en toeberaid worden. In den winter moet men zich kunnen verwarmen, wil men zyn werk kunnen verrigten; de brandstof is zelfs, even als de eetwaren, nu zeer duur. Er moet derhalve een vuurheerd, eene schouw zyn. *Halte là!* De Fiscus is daer; hy vraegt u eene belasting voor dien vuurheerd; en hebt gy er twee of drie noodig, dan verduubelt en verdrievoudt hy de persoonelyke kontributie!

Voor uwen benodigden huisraad en wat onmisbare meubelkens, moet gy insgelyks tol betalen aen den Fiscus!

De stedelyke besturen blyven overigens niet ten achter, om die zoete en zalige kontributie nog wat te verzwaren. Te Gent, onder anderen, trekt men een paar francs ten honderd af op de huurwaarde der huizen, boven de 200 francs 's jaers.

Zou een afrikaensche neger kunnen gelooven, dat er in het zoo fyn beschafte, zoo schitterend verlichte Europa, dergelyke barbaersche wetten bestaan?

Zie daer de onregtveerdige, volkshatende wet op de persoonelyke kontributie, welke wy zoo lang met hevigen tegenzin hebben moeten verdragen, en die nu, volgens de beloften van den koning, eindelyk toch wat veranderd zal worden.

Zie daer op wat manier de kleine burger, de ambachts- en werkmans, de neringdoende persoon langs alle kanten gepluimd en verarmd worden. De theoristen en sommige overdrevene ekonomen zullen hier weder de volgende drogredenen opwerpen: Geen Staet of maetschappy kan bestaan zonder bestuur en bescherming; dat bestuur en die bescherming dienen voor Jan en alleman, en moeten betaeld worden: diensvolgens moet ieder in die onkosten mede dragen. Uitmuntend fyn geredeneerd! Maer wy vragen aen die hoog geleerde heeren, wie degenen zyn, die het meest de penen en de bescherming van dat bestuur noodig hebben. Zyn het niet de ryken en groote eigenaers van gronden, huizen en gebouwen, wier bezittingen meest blootgesteld zyn aen diefstal of verwoesting? Is het niet regt en billyk, dat hy die meer bezit, in evenredigheid meer betaelt in den onderhoud van dat bestuur, van die openbare bescherming?

Hoe komt het dan, dat een groote rentenier, een vermogende kapitalist, die prachtgebouwen bewonen, by voorbeeld niet meer betalen voor twintig schouwen of vuurheerden, dan een simpel burger voor vyf of zes?

Is dat geene wraekroepende onregtveerdigheid? Is het geen goddeloos onregt, geringe werkmenschen, die thans niet genoeg kunnen winnen om in hun schrael onderhoud te voorzien, nog persoonelyke kontributien afpersen, zelfs onder brutale bedreigingen van, by niet-betaling, hunnen schameelen huisraad te zullen verkoopen?

En zulke dingen vinden nu plaats in onze goede stad Gent, onder het bestuur van een Ministerie dat zich liberael, *volksgezind* durft noemen?

Wy herhalen dus: niemand, die nog menschelyk gevoel in zynen boezem heeft, zal het ontkennen, dat de wet op de persoonelyke kontributie vol schreeuwende onregtveerdigheid is; dat zy, kost wat kost, grondig gewyzigd moet worden.

Het walgt ons, de laffe en onmenschelyke vervolgingen, gepleegd door de ellendige speurhonden van den Fiscus, die hun aendeel in den buit genieten, hier op te sommen. Wy hebben, terwylwy dit artikel schryven, een geheel pak papier, allen klagten en reklamen van geringe, ja zelfs behoeftige personen, voor ons liggen. By tyd en wyle zullen wy daarvan gebruik maken.

Nogtans kunnen wy het niet weigeren, aen de hier onder volgende kurieuze historie eene plaats te verleenen, ons toegezonden door een zeer geloofweerdigen persoon, voor wien wy geerne borg staen. Wy gelooven, dat die historie, welke een tafereel schetst van willekeurigheden der persoonelyke kontributie en van den Fiscus, met genoegen door onze stadgenooten gelezen zal worden, en geven daarvan heden het 1^e kapittel.

De nieuwe en de oude Kontroleur.

EENE KURIEUZE HISTORIE.

1^e Kapittel. — *Op wat manier de jonge heer Vander Stichelen Kontroleur in Gent is geworden.*

Sinds eenige weken heeft de stad Gent het uitstekend geluk eenen nieuwen kontroleur der accysen en persoonelyke belastingen te bezitten. Veel menschen kennen misschien dien nieuwen ambtenaar nog niet. Welnu, die kontroleur heet *Vander Stichelen*.

Welligt zal men hier vragen: was de oude kontroleur dan versleten?

In 't geheel niet! De voorgaende kontroleur, was de heer Delplanque, die langer dan dertig jaren zynen post met eere, tot voldoening der Gentenaers en des Staatsbestuurs, bediende; — die vermaegschapt is met treffelyke families en de algemeene achting onzer stadgenooten bezit; — wien bekwaamheden zoo groot zyn, dat hy, by iedere nieuwe financiele wet, door de ministers en wetgevers geraadpleegd werd...

Waarom is die zoo kundige en geachte kontroleur dan uit Gent vertrokken?

Ha! in den daerom zit juist de historie, en deze historie willen wy tot stichting en onderrigting der Gentenaers en van onze buitensteedsche lezers, heden kortbondig verhalen:

De heer kontroleur Delplanque, die al sedert lange jaren tot inspekteur, ja tot direktur der belastingen had moeten beoemd worden, verkoos liever in Gent te blyven by zyne bloedverwanten en eigen bezittingen. Delplanque was een onafhankelyk man; geen vleijer of kruiper; geen kiesagent of knecht van welkdanige klubs of koterie.

De heer Delplanque behoort tot de ware liberale party, die haer vaentje niet draeit naer den wil van dezen of geenen minister, van dezen of geenen schepene of burgemeester en die geene de minste wetten in de uitvoering van zyn ambt voorgeschreven wilde worden. In een woord: het was een man van hert en overtuiging, die de schynliberale plaatsbejagers met regt en reden verfoeide.

Hoe kon zulke man in het huidige Gent kontroleur blyven?....

Daerby was er een broerke van den minister der openbare werken, onlangs na een kortstondig ontvangerschap tot kontroleur te Oostende benoemd, en deze moest, kost wat kost, kontroleur te Gent worden. Wat geven de kote-

ziele....

Voor den ontroerden en schuldigen Lodewyk, was de aanblik dezer vreedzame rustplaats thans als 't gevoel eener onverdragelyke pynbank waerop wroeging en nabewoing hem om 't eerste folterden... Elke schup aerde, op de doodslist zyns slagtoffers nederplofend, was hem een verpletterende slag, een dolksteek, die zyn verscheurden boezem doortvliemde.

En waren zyn geil en verdorven hart, zyne zwarte ziel nog vatbaer geweest voor de minste verbetering, dan voorzeeker zoude hy hier tot inkeer gekomen zyn, en welligt zyn Vaderland de rampen bespaerd hebben, waeronder het later zoo onverdiend en zoo bitter moest zuchten.

Na de behooryke verzorging der aenminnige vrucht zynner geheime liefde verliet Lodewyk dat eens zoo aengenaem oord, waer nu ieder voorwerp hem de misdaed herinnerde, baldadig en vrywillig gepleegd. Nog lange pynigde hem, te midden van het bedwelmd genot en gedruisch der slempalen en bagchusesten, aen zyn weelderig hof, de gedachte zynner onwaardige en ondankbare handelwyze opzigtens de brave en vriendelyke familie van Gelder, en vooral die van de dood hunner bekoorlyk deugd-zame pleegdochter, wier aendenken hem immer vereerd en heilig bleef.

Gene maand verliep er, of hy bezocht heimelyk zyn kind, waerop hy nu al de liefde, eens der moeder toegewyd, overbragt. De kleine Elisabeth, hoezeer buiten de stad verblyvende, werd op eene vorstelyke wyze opgekweekt. Zoodra het bevallige meisje, treffend evenbeeld harer schoone moeder, der eerste kindschheid ontgroeid was, vond zy hare plaats bereid in het zeer vermaerde stift voor adelyke jonkvrouwen te Herkenrode, in 't grafschap Loon, waer zy in allerhande nuttige wetenschappen onderwezen werd, en de inboezeming ontving van reine deugd en godsvrucht.

Eerst toen zy haer aentiende jaar bereikt had, werd zy door Lodewyk van Nevers, graef van Vlaenderen, aen zyn hof geroepen en als dochter erkend, onder den naam en titels van Elisabeth van Vlaenderen, vrouwe Somergem, Ecclou en Commene.

Aenhoudend bewaakte en beschermde Lodewyk zyn lievelingskind tegen de menigvuldige gevaren, welke haer in dien nieuwen leefkring omringden. Hy deed haer gestreng eerbiedigen door al zyne vrienden, heeren en

baronnen, die toegang tot zyn paleis hadden. Te midden van al die wellustige, verfranschte en verbarsterde hovelingen, prykte zy, als eene schitterende ster aen den donkeren hemel, of beter als eene kleurryke veldroos, die onbesmet en welig opschiet tusschen eenen hoop onkruid, doorns en distels. Liefdallig was zy, als eens hare zoo jeugdig verlorene moeder, wier stille deugden zy had overgeerfd, even als het eenigzins heerselzuchtige karakter heurs vaders.

As twintig jaren oud, huwde zy ridder Simon van Mirabello, heer en baron van Peruwelz, Beyeren en Hale, Ruwaert en Goeverneur van het grafschap Vlaenderen. Uit dezen echt sproten twee dochters, van welke de eene, Isabella van Mirabello, zich verbond met een dapper ridder, heer Jwan van Vaernewyck geheten, wien zy eenen zoon schonk, die ook den naam Jwan ontving, en de stamheer was der graeflyke familie van Vaernewyck te Gent, welke nog ten huidige dage in vollen bloei bestaat, en wegens haren doorlochtigen oorsprong en edele vermaegschapping, maer nog meer om hare schoone deugden en weldaden, zoo algemeen by ons vereerd en bemind wordt.

Mirabello's tweede dochter koos tot echtgenoot Gerem Wyterzane, heer van Waeken, en, in tweede huwelyk, ridder Philips van Masminen, heer van St-Joris; zy overleed echter kinderloos.

Maer keeren wy, na deze korte uitweiding, terug tot onze belangryke heldin Elisabeth.

Na een vyfjarig gelukkig echtverbond met Mirabello, reeds weduwe geworden, bleef zy niettemin de pael en 't pronkjuweel van Vlaenderen's gravenhof. Zy schitterde hier niet alleen door hare bekoorlyke ligheems schoonheid; maer ook door de uitmuntendste begaaftheden der ziele. Haer echt vlaemsche inborst, haer meelydend hart maekten haer bemind by de groten en ryken, vereerd by het volk, en aenboden by de noodlydenden, wier liefderyke schutsengel zy was. Bezielde waren alle plegtige feesten, als zy er verscheen; en op geen enkel zynner vorige kinderen droeg Lodewyk zulken billyken trotsch, als op zyne teergeliefde Elisabeth.

Jammer slechts, dat diezelfde gevoelens van vaderlyke genegenheid zich niet uitstrekken tot zyn eigen land, tot het welzyn zynner zoo dapper en nyvere onderdanen.

Nogmaels offerde Lodewyk de belangen der Vlaenderen op aen zyne voorliefde tot Frankryk en deszelfs koning Philips-August, wien party by trok tegen Eduard van Engeland, die ondersteund werd door de Gentenaers, onder geleide van den vroeden en onverschrokken volksheld Jacob van Artevelde. Te Crécy sneuvelde hy in den bloedigen veldslag tegen zyne eigene broeders, de zeeplaatse Vlamingen. Als een lasterdibel en landverrader, staet zyn naam met bloedige letters in 't geschiedenis geschandvlekt.

Intusschen hadden de Gentenaers Lodewyk van Maele, zoon van Louis de Nevers, uit voorzorg gevangen gehouden, ten einde op eene wettige wyze in de opvolging van het landsbestuur te voorzien. Onmiddellyk na den veldslag van Crécy, werd deze jeugdige prins tot graef van Vlaenderen uitgeroepen, en de beminyke Elisabeth, de echte vlaemsche Vorstin, wier hart klopte voor de zaak des volks en des vaderlands, bekleedde van nieuws dezelfde eereplaats aen het hof haers natuerlyken broeders.

Vereerd en geacht door Lodewyk van Maele en door alle weldenkende Vlamingen, omringd door de voornaemste telgen van 's lauds adelyke geslachten, ontbrak haer geenszins het aenbod ter sluiting van een tweede, niet min ryk en aanzienlyk, echtverbond; doch, tot dan toe, vond zy al haer heil en genoegen in de opvoeding van hare twee aenminnige dochtertjes; toen onverwachts, ter gelegenheid der plegtige viering van Lodewyk's huwelyk met Margaretha van Brabant, het lusterryke toernooispeel de oorzaak werd eener gebeurtenis, welke over haer levenslot besliste.

De overhandiging des lauwerkrans aen den stouten en bevalligen ridder Arnold van Rummen, gaf anleiding dat een nieuw liefde-gevoel in haer hart begon te gloeien. Enige maanden na dat feest, was zy de bruid van den laetsten graef van Loon, een gewest destyds in het huidige Limburg en Luikeland gelegen.

Arnold van Rummen bezweek na eenen heldhaftigen stryd tegen de overmagt der troepen van den prins-bisschop van Luik. In dien stryd betoonde Elisabeth van Vlaenderen zich niet alleen als teedere en getrouwe echtgenote, maer ook als kloekmoedige vrouw.

Welligt zullen wy later de historie van Elisabeth, als graven van Loon aen onze lezers mededeelen.

C. H. VAN BOEKEL.

rie-mannen erom, of er eenige dozynen oudere; meer regt hebbende en bekwaamere ambtenaren daardoor onregteerdig benadeeld, mishandeld worden, als hunne kreaturen maer de velste plaatskens bezitten? Wat stoorren zy zich aan *passé-droits*? Hebben wy er reeds niet eenegansche litanie gezien? Zy zyn immers almachtig! Wie duivel zou die groote, invloedhebbende kopstukken, die alvermogen op het ministerie, drukken, durven tegenwerken? Welnu! dat durfde de heer controleur Delplanque.

Om hem weg te poetsen, ter gunste van den heer Vander Stichelen, bood men hem eerst de plaats aan van controleur des kadasters, voor de nieuwe schatting der kadastreale waarden van de grond-eigendommen der stad Gent.

De heer Delplanque weigerde.

Men wilde hem inspekteur maken.

De heer Delplanque verkoos controleur te blijven.

Geen ander middel meer wetende, zond men rapporten naer Brussel, waarin gezegd werd, dat de heer Delplanque de estaminets bezocht! Ziet gy die liberale heeren, die quasi de party der herbergiers trekken — als de kiezing naby is! — Zy voegden erby, dat hy de achting zyner medeburgers niet meer genoot.

Dat was een brutale logen! De heer Delplanque geniet, thans nog, na zyn vertrek, meer achting te Gent, dan al de hem vervolgende koterie-mannen te samen!

Wy heroepen ons hiervoor op alle genootschappen, van dewelke hy deel heeft gemaakt; ja des noods op de stemming van al de Gentenaers!

Eindelyk heeft men, door alle soort van lagen en listen, den heer Delplanque weten te overhalen om eene vry voordeelige ontvangers-plaats te aenvaerden in de provincie Brabant, tot spyt niet alleen van zyne achtbare bloedverwanten en ontelbare vrienden, maer ook van allen die met hem in betrekking zyn geweest.

Zie daer, op welke loensche en verfoeilijke wyze men het broecken van den minister Vander Stichelen als controleur in Gent heeft kunnen foefelen, terwyl men andere en bekwaamere ambtenaers over het hoofd heeft gestapt.

Zie daer een staeltje der handelingen van de doktrinaire, plaatsbejagende koterie, die zich onbeschaemd *liberael* durft noemen!.....

In een tweede kapiteltje zullen wy een kuriens verhael doen van den eersten grooten akt, met denwelken de nieuwe controleur Vander Stichelen zyne hooge en ryke bediening te Gent heeft ingewyd.

Ende, opdat niemand hiervan onwetende zoude blijven, verzoeken wy de dagbladen deze kurieuze historie, tot stichting en inlichting hunner lezers, te willen overnemen.

(Wordt voortgezet.)

Vervoer langs den Yzerenweg.

De pryzen van 't vervoer der steenkolen langs den yzeren weg van Charleroi naer Gent, verminderende tot 5 fr. 25 per ton, maer zulks enkel ter gunste van eenige gentsche nyveraers, terwyl de vracht op 6 fr. 25 ct. staet, begaet de Staet eene dubbele tegenstrydigheid. Indien de prys van 5 fr. 25 voor den yzerenweg vergoedend is, bestaat er geene reden om niet tot de kleine fabriekanten dien maatregel uit te breiden, al namen zy slechts eenige waggons per jaer; vergoedt hy de kosten niet, zoo is het voorregt aen de groote fabriekanten, nog minder uitlegbaer!

Maer vermits de Staet ondernemer is van den vaertdienst op Charleroi, even zoo goed en voor aleer ondernemer der spoorbaen te wezen, en daer de kosten voor onderhoud der schipvaart onbeduidend zyn, terwyl die van den yzeren weg nauweliks vergoed worden aen 5 fr. 25 ct. per ton, heeft de Staet er blykbaer belang by, eerder de vaert van Charleroi, dan de spoorbaen te begunstigen.

— Een berigt, opgenomen in den *Moniteur*, meldt dat, te rekenen van 1 december eerstkomende, de koopwaren in transit verzonden, zonder onderscheid van gewigt of klas, zullen aengenomen worden op den Staets-spoorweg, en voor het vervoer in België, aen den gunstigsten inwendigen tarief (byzonderen tarief van 1 januari 1861.)

Door toepassing van dien tarief op de verzendingen uit de havens van Antwerpen, Gent en Oostende naer Duitschland, (langs Herstal) zal den vervoer-prys 2 centiemen per 100 k. en per uer verminderd worden, zonder vaste kosten. De tarief in voege tot 1 july laetst, bepaalde voor zelfde hoeveelheid een prys van 3 centiemen, daerby 10 centiemen vaste kosten.

Met betrekking op den laetsten tarief, geeft de nieuwe tariefgevolgentlyk de onderstaende uitslagen:

Onvolle lige ladingen (per 100 k.): Van Antwerpen naer Herbestal, oude prys, fr. 1,03 — nieuwe prys, 63 c.; van Gent naer Herbestal, oude prys, 1,24 — nieuwe prys, 76 c.; van Oostende naer Herbestal, oude prys, 1,63 — nieuwe prys 1,02.

Volledige ladingen (per ton): Van Antwerpen, naer Herdestal, oude prys, fr. 10,30 — nienwe prys, fr. 6,30; van Gent naer Herbestal, oude prys, 12,40 — nieuwe prys, 7,60; van Oostende naer Herbestal, oude prys, 16,30 — nieuwe prys, 10,20.

Regterlyke Kronyk.

Ziet hier de lyst der zaken welke door het hof van assisen dezer provincie gedurende de 1^e serie van de 4^e sessie zullen geoordeeld worden. De opening zal aenstaenden maendag, onder voorzitterschap van den raedsheer Vuylsteke, plaats hebben.

18 november. — Pieter Jan De Poorter, wever te Haluim; pooging van diefte met overklimming.

19. — Edward de Smet, matrasmaker te Bottelaere; verkrachting op kinderen aen wien hy het onderwys gaf.

21. — Angelus Delbecque, handelaer te Yper; valscheid in koophandelsgeschrift.

23. — Eugenia Maes, dienstmeid te Gent; dienstbode-dieft en valscheid in byzonder geschrift.

25. — Konstant de Pestel, kleermaker te Gent; diefte met braek.

26. — Kornelis Keytsman, werkmán, te Marke-Kerkhem; diefte.

26. — Maria de Meyer, dienstmeid te Gent; dienstbode-dieft, by middel van valsche sleutels.

27. — Hyppoliet Colyn, peerdenkoopman; Karel Driesens, wever, beiden te Gent; diefte met bezwarende omstandigheden.

28. — Karel van den Staffele, kuiper te Evergem; brandstichting.

29. — Norbert de Keermaecker, greffier van het vrede-regt te Audenaerde, en Fr. Weyts, huisvrouw Vermeulen, werkvrouw te Audenaerde; verkrachting en medepligtigheid aen verkrachting.

DE BLOEDWET.

(Is het landruïneerend soldatenspel noodzakelyk, of is 't maer voor de klucht?.... Dan, of *altmael* soldaet, indien het noodzakelyk is; of *niemand* soldaet indien het voor de klucht is. — Want waerom moet het werkmanskind alléén het slagtoffer zyn of van de noodzakelykheid of van de klucht?)

O, Volksgezanten, op! ten stryd!

Hoogst plegtig is de stond:

Te lang troont de ongerechtigheid

Op België's vryen grond.

De BLOEDWET, door den Korzikaen

Ons op den nek gedrukt,

Daeronder willen wy voortaan

Niet langer zyn gebukt.

Gerloekt! dat stelsel van weleer,

't Verschil van arm en ryk,

De Grondwet zy geen leugen meer:

« De Belgen zyn gelyk. »

« *Quousque tandem?* » een rykaerds zoon is vry

Door 't voorregt van het geld,

Wyl 't kroost der arme burgery

Voor 't slagtee wordt gesteld!

Het werkmanskind, als poesjenel,

Wordt regts en links geduwd,

En weerloos onder dwangbevel

Met harscheid voortgestuwd!

En de oude vader, styf en stram,

Door d'arbeid afgesloofd,

Blyft, daer hem 't lot zyn' zoon ontnam,

Van troost en steun beroofd!

Wat is 't dat de arme moeder ginds

Zoo bitter weenen doet?

't Is 't ongelukkig lot haers kinds,

't Is de impost van haer bloed!

Die jongling, pas in 's levens baen,

Zag 't heerlykste verschieft;

Hy valt in 't lot, 't is al vergaen!

Zyn' toekomst is te niet!

Daer kwynt hy nu, door 't wee verteerd,

Slagtoffer van de wet;

Tot hy, uit wanhoop, zich verweert,

Of door den zelfmoord redt! (1)

Gaet mannen, wreekt natuer en regt;

Aen U is de overhand!

Ja, wat Rogier al doet of zegt,

Die BLOEDWET moet van kant!

Geen klatergoud verdoove uw brein,

Lacht met ministers-gril;

Beweeren zy: « Het kan niet zyn »

Zegt, Gy, dat 't Volk het wil!

Verheft gelyk uw stem met kracht,

Als vrye burgers-tolk,

Gaet, spreekt in naem der hoogste magt,

In naem van — al het-Volk!

A. VAN OOSTAEYEN.

Cicero op het Vlaemsch.

De vreemde taal zy als een slave,
Gedienstig waer 't een slaef behoort.
Maer leve vry Gods vrye gave,
En leve lang ons vlaemsche woord.
SPOKER.

Quousque tandem, Catharina! Zullen wy, zonder bersten, die schande verzwelgen? Hoe lang zullen wy nog zonder spreken dien zwaren laster op onze borst laten wegen? Is er niemand onder u, fortissimi viri, die hem niet krachtig genoeg voelt om ten minsten tegen onze schaemteloze vyanden het woord te voeren? Zynder in Vlaendren geen Vlamingen meer? Is dat zuiver bloed van over oude tyden meé niet onze voorvaders in de aerde begraven en geen één druppel tot hunne zonen overgezet? O broeders, hoort en oordeelt! Het is lange dat er van uit het zuiden eenen vuilen laster op ons zuiver vaderland uitgespogen wierd. Meer als eens heeft het my helet te slapen. Allen uchtende peisde ik: heden zal er één opstaen, die de schandvlekke uit onze

(1) Men herinnere zich dat over weinige jaren, te Antwerpen, op den Glacis aen den Dam, een rekrut, door den sergeant-instrukteur te veel geplaegd zynde, dezen de bajonnet door de zyde stak. Een ander rekrut, ter zelfder plaetse, door de brutale behandeling tot wanhoop vervoerd, wierp zyn wapen weg en liep zich vermooren in de Engelsche Vest.

En wat al menigvuldige andere voorbeelden zou men kunnen aanhalen van ongelukkigen die door het heimwee langzaam verkwynen, of in de hospitalen sterven, of, door de schrikkelijke oogziekte aengedaen, na gebrand, geheel en gansch van 't gezigt beroofd, als ongeschbaren (*incurable*) naer hu's gezonden worden met een jaerlysch pensioen van... VYF-EN-ZEVENTIG FRANKEN ! ! ! ! !

En toch noemt *monsieur* Rogier het soldaten leven *eene school van beschaving* ! ! ! ! ! W erom niet liever gezegd dat het een aerdshardys is ! ! ! ! !

eer zal wasschen. Maer niemand niet, en die vuile leugen bleef daer staen, in stinkende fransche letters, en niemand en had er de kracht om te zeggen: 't en is geen waer! Die laster, hy staet te lezen in eenen boek, die heet: *Chef-d'œuvre d'Eloquence*, par l'A-B. Marcel. En daer staet het geschreven, dat de letterkunde, die bloem der reine geesten, in den Belgschen rook het leven niet en kan houden. Daer staet het geschreven, dat de letterkunde, de hemelsche plant, in den belgschen koolgrond geen wortels en kan schieten. Daer staet het geschreven, dat de letterkunde, de kroon der beschaeftheid, niet te vinden en is onder de belgsche kolen-branders, die, rond een tafelken, tot over 't hoofd in den tabakrook en in het bier, zitten te rammelen over de dierte of den afslag van kolen of aardappels..... *Quousque tandem?* hadden onze voorvaders zulk eene lastertale kunnen verstaen? Neen zy, zeker. Maer ook waren zy Vlamingen, of ten minsten Belgen, en zy wisten dat zy een Vaderland hadden, en een Vaderland ongeschonden aen hunne nakomelingen over te laten. Ongeschonden hebben zy het ons toevertrouwd en belast het ongeschonde te bewaren. En wat is er van Vlaendren geworden? Is er een die nog den naem durft roemen, het is een

die spys herkennen moet: het Vlaendren van weleer, dat liefste vaderland, ons Vlaendren, staet niet meer, ten zy in 't goud geprent op de ongeschonden bladen des glorieryken boeks der glorieryke daden.

Zy hebben hun eigen Vaderland, glorie, eere, en bloed voorloochend; zy hebben Frankryk gaen aanbidden en fransche voeten gekust. Fransch moeste het zyn; maer daerom niet te beter. Laffertige *deserteurs* worden door Caesar in de boeien geslagen; gelyk laffertige Vlamingen verstooten worden van deze welke zy wilden naäpen en aanbidden. Hadden zy hun nooit geen slaven gemaakt, zy en hadden nooit geen slaven geweest; hadden zy hune handen nooit uitgesteken, zy en hadden nooit geen banden gedragen. Nu zyn de banden gesmeed; België roept: leve Fransch en Frankryk! en België en bestaet niet meer. O! onze voorvaders en hebben nooit gepeisd dat zy zulk bloed in hun hadden of gingen voortzetten; en dat zy moesten wederkeeren, zy zouden binst den klaren dage moeten rond gaen met eene lantaern, gelyk Diogenes, kermende: dat en is van 't onze niet, maekt het weg; die tale en is d'ouze niet, maekt ze weg; dié zeden en zyn de onze niet, maekt ze weg. Hoe lang zal het nog duren, kloeke mannen van Vlaendren? Wie gaet er den eersten steen leggen van den muur, dien wy Vlamingen tusschen België en Frankryk willen opmetsen? Die muur moet er komen, en alle bastaerds moeten er buiten, *wy alleene en zy alleene*; sedert dat de muur doorbroken is, gaet het slecht, wy alleene en zy alleene, dat fransch is, bakten den muur; vlaemsch voor eeuwig! Vlaendren den Leenw!

F. B. Omdatievlamincben.

MAERLANT.

GENT, DEN 16 NOVEMBER 1861.

Het Bestuer der Hoofd-Afdeeling van het Vlaemsch-Verbond in het kies-arrondissement Gent, verzoekt hare leden op zaterdag aenstaende, 16 dezer, ten 8 ure des avonds, in de *Halve Maen* (Hooijard) te vergaderen, ten einde te beraedslagen over het ontwerp van reglement hetwelk in algemeene zitting op zondag 17 november te Brussel zal onderzocht worden, volgens omzendbrief der *Vlamingen Vooruit*, van 5 dezer.

Gent, 13 november 1861.

De Voorzitter L. DE POTTER.

De Schryver K. F. VAN ACKER.

— Een verschrikkelijk orkaan is woensdag nacht over onze stad losgeborsten, en heeft groote vernielingen aengerigt.

Eene aanzienlyke werkplaats, in aanbouw in de oude Sasschepoortstraat alhier, voor den heer Carels, mechaniek-maker, is deels vernield. Deze gebouwen waren juist onder dak, zoo men zegt; de wind is er ingeslagen langs de openingen der vensters, donderdag morgend omtrent 5 1/2 ure des ochtends, en heeft de gebouwen langs gemelde straat, tot tegen den grond, omgesmeten; gansch de straat was bezaeid met stukken hout, steenen en pannen.

De vleugel dezer werkplaats die omgerukt is moet 60 tot 70 meters lengte hebben, op omtrent 10 tot 12 meters breedte en 20 tot 25 hoogte. Gelukkig dat op den oogenblik, toen het ongeval plaats had, nog geene werklieden aen de bezigheid waren. Balken, dik en sterk genoeg om te wederstaen aen de geweldigste schokken, zyn verbryzeld geworden, en rukten datgene mede van den bouw wat zy onderstennen moesten. De schade is aanzienlyk. Men rekent omtrent 30,000 francs.

Men spreekt van huizekens die zouden ingestort of omgerukt zyn in de nieuwe straat op Ledeberg, by Gent.

Schouwen, dakpannen en vensterramen zyn in menigte uitgeslagen en weggerukt.

— Gister, rond 9 ure des avonds, heeft zich een brand verklaerd in de keuken der zaal van Sint-Michiels-gilde, in de Sint-Janstraat. De pompiers hebben de vlam in weinige minuten gebluscht. De schade is gering.

— De geestige mailentrekker Charles is weder genezen. Aenstaenden zondag-avond zal hy in den *Karpel*, Annonciaden-straat, bewyzen, dat hy de *attaque* zegepraalend bestreden heeft.

— Men leest in den *Economiste Belge*:

« De verkoop is, voor al de winter-artikels, voldoende. Die der wollen stoffen is zeer groot by de groote en kleine handelaers; er zyn vele behoeften; de verbruikers zyn niet moeijelyk en men hoopt dat de verkoop tot het-einde der maend zal blijven duren. Te Verviers komen talryke bestellingen toe. »

— Men schryft uit Morkhoven dat aldaer sedert eenigen tyd de roode loop vele slagtoffers maekt. Dertig personen verloren hier door op eenige dagen het leven, en de plaeg neemt steeds toe. Het schynt dat de gemeente overheden aen de regering van Antwerpen hulp-doktoors gevraagd hebben.

In zyn laetste nummer meldt het Bulletin der Akademie van Wetenschappen een nieuw geneesmiddel, welk, indien de bekomen uitslagen voortduren, zeer veel byval zal vinden. Men weet dat er jaerlyks een zeer groot getal kinderen, en zelfs lieden van zekeren ouderdom, ten gevolge van een keelgezwel (croup) sterven. Tot hier toe heeft men maer weinig middels gevonden, om de ziekte, als zy eens eenen zekeren voortgang gedaen had, te genezen. M. Bouchut heeft over eenige jaren eene proef gedaen met eene operatie aen de keelklieren of amandels der door de ziekte aengetaste personen; verscheidene geneesheeren hebben zyn voorbeeld gevolgd en allen hebben reden gehad er over te vreden te zyn. M. Paillet heeft in de gemeente Moyers, waer de ziekte sterk heerschte, de proef op verscheidene kinderen gedaen, en allen zyn volkomen genezen.

Dezer dagen is te Lier eene stoute pooging van diefstal op het Beggynhof gepleegd. De kwaaddoeners, om tot hun oogwit te komen, hebben verscheidene muren moeten overschryden, en aen de achterdeur van het huis gekomen dat zyn in 't zigt hadden, hebben zy er een ruit uitgenomen en zyn alzoo binnen gedrongen. Gelukkiglyk vonden zy de trapdeur gesloten, zonder dat, ware het waerschyndlyk gedaen geweest met de juffrouwen die het huis bewonen, want zy hebben geheel den beneden doorzocht tot den kelder toe, en zyn vertrokken zonder iets mede te nemen, waeruit wy besluiten dat zy op eene goede beurs geld uitkwamen.

Over eenige dagen is er in de statie van Sint-Truiden een brutalen akt gepleegd. Eene boerin had een kaertje genomen en was met de gauwte in den trein gestapt, die om 4 uren na den middag naer Hasselt vertrekt, op den oogenblik dat deze zich in beweging stelde. De chef deed het konvooi stilhouden en niettegenstaende het gesmeek en de tranen dier ongelukkige huismoeder, op wien hare kinderen misschien wachtten, deed hy haer om zoo te zeggen uit den waggon werpen, waerin zy plaats genomen had. Het is waerschyndlyk dat het reglement den chef toeliet alzoo te handelen, maer het publiek heeft het regt tegen dergelyke brutale feiten te protesteren.

Den 9 dezer, omstreeks 6 uren 's avonds, was de genaemde Baert, melser, voor rekening van het spoorwegbestuur aen 't werken ter plaetse gezegd het boomtje, by Brugge, toen hy eensklaps het konvooi van Oostende zag aankomen; ter zelfder tyd hoorde hy achter zich den express-trein van Brugge aankomen, die eenigzins in vertraging was. Aengezien men bezyden den weg, was aen 't werken, was de angst van Baert ongetwyfeld zeer groot. Men denkt dat hy zich tusschen de twee spoorwegen zal hebben geplaatst, en zal omgeworpen zyn, want men vond zyn licham kort nadien geheel verminkt op de baan liggen.

BRUSSEL.

EEN GOED-VOORBEELD.

Het gemeente-bestuur van Brussel houdt zich ernstig bezig met de inrigting van een byzonderen onderstanddienst, ten einde voor den werkman de duerte der levensmiddelen, tydens den winter, zoo veel mogelyk te keer te gaen.

Over ongeveer vyftien jaren, bewees eene dergelyke inrigting zeer veel dienst en onderstand aen de werkende klas, gedurende een ganschen winter van gebrek aen voedsel en werk. Er werden zeer groote hoeveelheden goede aardappelen en graen door de kommissie aengekocht. De aardappelen werden aen gematigde pryzen aen de werklieden verkocht, eveneens als brood, komende uit de bakery van het bestuur der godshuizen en weldadigheid van Brussel. Het brood was veel beter dan dit der andere bakkers; ook vele personen der kleine burgery trachtten het zich te bezorgen, zoodra zy het maer eens geproefd hadden, des te meer daer het niet alleen beter, maer ook goedkooper was.

Men weet dat de gemeente-raed van Brussel eene somme van 100,000 fr., ten titel van onvoorziene uitgaven, heeft gestemd. Welnu, die som is bestemd om in het voorkomend geval ten dienste van bovengemelde kommissie te wend. — Het ware zeer pryzenswaardig, dat men in de andere steden des lands het voorbeeld der hoofdstad volgde.

LUIK.

De spoorweg van Luik naer Maastricht heeft eene lengte van 20,082 meters of byna zes uren. Hy verfrekt uit de statie van Longdoz, behoorende aen de fransche Noorder-kompagnie; 4,395 meters verder komt men te Jupille. De statie van Wandre is 3,150 meters verder gelegen, en dan weder 2,078 meters verder komt men te Charette. Na nog een doorloop van 2,490 meters, bereikt men de statie van Argenteau. Visé ligt 3,819 meters verder. De Nederlandsche statie Eysden is 3,797 meters van de laetste afgeleg en 4,328 meters van de van Gronsveld. Na nog 5,022 meters bereikt men Maastricht. De opening van dezen yzerenweg heeft dingsdag laetst plaats gehad.

FRANKRYK.

Frankryk wordt thans door 96 gezanten, sekretarissen en attachés en 194 konsuls en agenten, in den vreemde vertegenwoordigd. De leden der gezantschappen zyn als volgt verdeeld: 11 ambassadeurs, 23 gevolmagtigde ministers en 62 sekretarissen en attachés. De gezanten te Sint-Petersburg en Londen ontvangen eene bezoldiging van 300,000 fr.; die te Weenen 200,000 fr.; te Madrid 150,000 fr.; te Konstantinopel en Rome 140,000 fr.; te Berlyn en Bern 100,000 fr.; te Napels en Turyn 80,000 fr.; te Brussel 70,000 fr.; het maximum der bezoldiging van een gevolmagtigd minister is 80,000 fr.; het minimum 30,000 fr.; De gezantschaps-sekretarissen en attachés ontvangen van 5,000 tot 14,000 fr. met eene toelage van 1000 tot 4,000 fr. De konsuls worden met een bedrag van 18 tot 160,000 fr. Op de begroting voor 1862 is voor de kosten van Frankryk's vertegenwoordiging in het buitenland 6,222,800 francs uitgetrokken.

Dezer dagen had in de gemeente la Gueche (Cher) een huiselyk drama plaats, dat veel ontroering aldaer verwekte. Zekere Joseph Priat, oud 44 jaren, trouwde verleden jaer met de vyftienjarige Elma Champaux. Dit huwelyk moest niet zeer gelukkig zyn. Vrydag avond waren zy vroeg slapen gegaen, zonder dat er eenig geschil tusschen beiden had plaats gehad. Rond middernacht werd Priat plotselyk wakker door eene groote pijn: het was zyne vrouw die hem gesmolten lood in het oor had gegoten, dat langs zyn aengezigt alliep. Hy springt op en, na kennis gekregen te hebben van die misdadige pooging, brengt hy, zyne vrouw drie ernstige wonden toe. De ongelukkige vroeg genade en schreeuwde om hulp. Maer huanne woning lag afgezonderd, niemand daegde op, en zy viel eindelyk in onmacht. Eerst des morgens ging Priat by een geneesheer die hem het lood uit het oor haelde, en dan de vrouw ging verzorgen, die drie wonden in den hals had. Zy verklaerde dat zy gehoopt had haren man van het leven te brengen, meenende, dat door het aengewend middel, alle spoor harer pligtigheid zou onmerkbaer geweest zyn.

Te Maubeuge waren zeven soldaten van het 92^e linie kampervuelien gaen plukken, die zy opaten. Zes van die mannen zyn vergiftigd gestorven, en de zevende ligt in het hospitaal.

ENGELAND.

KATOEN-KWESTIE.

Men schryft uit Londen, den 14 november: Een omzend-brief der heeren gebroeders Neil, vermaerde koophandelaers te New-York, is by de voornaemste engelsche handels-huizen ontvangen. Daerin wordt bevestigd, dat het Zuiden, zoo wel als 't Noorden, zyn besluit handhaeft, geen enkele bael katoen te verkoopen zoo lang de binnenslandsche oorlog zal voortduren. De heeren Neil verzekeren dat beide strydende partijen groote hulpbronnen bezitten, en de oorlog aldus wel verscheidene jaren zou kunnen aanhouden.

In dit voornitzigt dringen zy er sterk op aen, dat de Engelschen alle mogelyke poogingen aanwenden om de katoen-teelt in hunne indiaesche koloniën en in andere werelddeelen te doen aangroeijen.

Het verleden jaer had men, op dit tydstip, reeds 534,000 balen katoen uit Amerika verzonden; dezen jare zyn er nog geene duizend balen van den nieuwen oogst ingescheept geworden.

Gedurende de drie laetste dagen zyn buitengewoon groote ladingen katoen uit Indie te Liverpool aengekomen; eergisteren alleen kwamen 5 groote schepen uit Bombay met 23,471 b. aen. Overigens bevonden zich 135,694 b. uit Indie naer Engeland onderweg, tegen 53,812 b. op hetzelfde tydstip in het vorige jaer.

PRUISEN.

KROONINGS-FEESTEN. De Ost-Deutsche-Post toont, naer aanleiding der feesten in Pruisen, het tegenwoordig zeldzame van deze plegtigheid aen. Behalve in Rusland, heeft sedert vele jaren in westelyk Europa geene krooning plaats gevonden: in Frankryk sedert 1826, toen Charles X gekroond werd; Louis-Philippe, de beste der republiekanen, verkoos deze plegtigheid niet; daerentegen, zegt het blad is het tegenwoordig lyden van Piu IX daeraen toe te schryven, dat hy weigerachtig bleef Louis-Napoleon te kroonen. In Duitschland zyn deze plegtigheden nog zeldzamer; noch in Beijeren, noch in Saksen lieten de thans regerende koningen zich kroonen. In Oostenryk was de krooning van keizer Ferdinand, als koning van Hongarie, en later als koning van Bohemen, de laetste; als keizer van Oostenryk is nog geen monarch gekroond geworden, ja, zelfs is er geene keizers kroon vervaerdigd.

NAPELS.

Men schryft uit de stad Turyn:

De piemontesche troepen, welke Borgès van Kalabrie tot Basilicate gevolgd zyn, zonder hem echter te durven aantasten, beverkten eindelyk hunne vereeniging met de troepen, welke zich reeds in die provincie bevonden, en vielen de koningsgezinden eensklaps aen; zy dachten die laetsten te verrassen. Ongelukkiglyk voor hen, was generaal Borgès, die aen den oorlog gewoon is, op zyne hoede. Dit gevecht had den 28 te Lagesesele, in het centrum van Basilicate zelf, plaats.

De piemontesche troepen hebben verschrikkelyk geleden; men gaet zelfs zoo verre te zeggen, dat hun verlies in dooden, gekwetsten en krygsgevangenen, de helft van hun effectief beloopt. Byna twee linie-regementen werden uitgeroeid, en hunne overblyfsels zyn te Napels terug gekeerd; eindelyk onder de krygsgevangenen, welke door de koningsgezinden genomen zyn, bevinden zich een kolonel en verscheidene andere officieren.

AMERIKA.

STOOM-SCHOENEN. — Zekere George K. Rozet en Paul Querouze, hebben te New-Orleans, met een kapitaal van 40,000 dollars, een stoom-schoenen fabriek opgericht, die tot nog toe ongeveer 600 paar schoenen daags levert. By eenige nadere uitbreiding met behulp van 100 werklieden, kan die zelfde machien tot ongeveer 1,600 paar schoenen daags, leveren. Het werk wordt geprezen als zeer schoon en sterk. Van dit artikel, werd vroeger New-Jersey en het Zuiden meestal door Massachusetts voorzien.

Mengelingen.

SPOT-NOOIT!

Op de pachthoeve... woonden voortyds als dienstboden, Cies de peerdehoever, die een geweldige grooten neus had, en zeer weinig baerd onder zynen neus, benevens Sepke de koerjer, die het ongeluk had eenen buil te dragen. Cies lachte nog al, nu en dan, met Sepken's buil, en hy had daer in ongeluk. Cies zat aen tafel bezig met pap te eten; hy had & raen naer de merkt gevoerd en was maer laet in den namid-

dag ingekomen; Sepke zal bezig met vuter te maken onder den grooten ketel, die met soppen voor de beesten opging. Cies zat al wederom Sepke te plagen... Maer, zegt Triene, de dienstmeid, die tusschen de twee ruggen van de knechten zat, bezig met aardappels te schellen: «Sepke, zeg eens, hoe zou dat komen dat Cies zoo weinig baerd heeft?» Sepke, — zonder om te kyken en al rokkelende in zyn vuur, — antwoordde: «O! dat komt, Triene, omdat de baerd niet kan groeijen in de schaduw van zulk een grooten neus. De zonne en kan er niet aen...» Cies en Sepke keerden eensklaps zich beiden om, omdat Triene in zulk een geweldige grooten lach schoot... Cies zweeg stil, en Sepke ook.

Iemand, die gaerne kwak dronk, merkte twee gebreken in dezelve op. — «Giet men er water in,» zeide hy «dan bederft gy de kwak, en drinkt gy hem zuiver, dan bederft de kwak u.»

HET MENSCHELYK LEVEN.

Het aental der in de wereld gesprokene talen, bedraegt 3064, en de gezamenlyke bewooners belyden meer dan duizend verschillende godsdiensten. Het aental mannen is ongeveer hetzelfde als dat der vrouwen.

De gemiddelde duer van het leven des menschen bedraegt ongeveer 33 jaren. Een vierde gedeelte der menschen sterft voor hun 7^e jaer, de helft voor hun 17^e; daerente en genieten zy, die meer dan dien ouderdom bereiken, een geluk dat den anderen ontzegt is.

Op iedere duizend menschen wordt slechts een 100 jaer oud, en op iedere honderd bereiken slechts 6 hun 63^e jaer, even als op iedere 500 personen slechts een 80 jaer wordt.

De aarde telt 1000 miljoenen bewooners; daarvan sterven jaerlyks 33,333,333; 91,824 dagelyks; 3730 ieder uur en 60 iedere minnet of 1 in elke sekond. Door eenigelyk aental geboorten wordt in die sterfgevallen byna weder voorzien.

BURGERSTAND DER STAD GENT.

HUWELYKEN.

Van den 8 tot den 15 November.

Eugeen Parentani, 29 j. figurist, met Maria Bloetens, 20 j. zonder beroep, beiden graslei. — Edward Vandeyelde, 27 j. bakker, gouden-lreawpl, met Justina Smolenaers, 24 j. dienstmeid, koonm. — Bernards Rods, 34 j. bakker, zaedsteeg, met Barbara Verbaeys, 34 j. winkelierster, brobantdam. — Leopold Bernardus, 23 j. kleerm. met Filomina Pets, 20 j. fabr. beiden voetweg. — Alexa der van den Bergh, 26 j. dagl. tichelery met Katarina Pernet, 27 j. fabr. reke. Jan Denis, 42 j. yzerdraeijer, donkerstr. met Ida Aelbrecht, 27 j. dienstmeid, nieuwlant. — Leopold Bauwens, 27 j. loodgieter, nieuwlant, met Paulina Roman, 24 j. fabr. st. Salvatorstr. — Leonard vande Velde, 74 jaren, schoenmaker, gewat, met Maria de Roeck, 18 jaren, zonder beroep, galgenberg. — August Verstichelen, 31 j. dienst-knecht, seminariestr. met Mathilda Vandermeerschaut, 23 j. naeister, St. Jansstr. — Jan Byn, 34 j. ralliandegast, heuvepl. met Karilda de Bleecker, 27 j. fabr. laurierstr. — Jan Verstichele, 24 j. dagl. kortrykschep, met Lucilia Bacha, 32 j. dienstm. heuvepl. — Pieter Vermeulen, 28 j. landbouwer, met Frederika Vereecke, 28 j. dienstm. beide heuveploort.

Sterfgevallen van den 9 tot den 15 November.

Maria van Houcke, wed. Bernardt, 32 j. St. Antoniusk. — Joanna van Kerkhove, huisvr. Colombr, 63 j. ottogracht. — Jan Lippens, 21 j. fabr. kerkstraet. — Mathilda de Weirldt, 29 j. dienstmeid, St. Lievenstr. — Karolina Fryns, 13 j. z. b. brusselschestr. — Pieter de Vlieger, 33 j. hovenier, kortrykschep. — Pieter Roos, 30 j. dagl. kreveldstege. — Adelaide de Vos, 49 j. beggyne, kl. hof. — Adela van Damme, 26 j. naeister, karrestr. — Paul van Roo, 30 j. schilder lange steenstr. — Francis Masco, 45 j. fabriekw. brandstr. — Mathilda d'Haeye, 24 j. St. Catharinastr. 42 kinderen onder de 8 jaren.

Geboorten van den 9 tot den 15 November.

Van het mannelijk geslacht 46) Totaal 76.
Van het vrouwelyk geslacht 28)

MARKTBERIGT VAN GENT VAN 8 DEZER.

De tarwe werd heden rap verkocht met eene ligte gunst. De rogge ging vlug weg met opslag van 75 ct. tot 1 franc per hektoliter. De andere granen bleven onveranderd. Vette zaden en olieën waren flauw. De boter gold 2 fr. 36 tot 2 fr. 50 den kilo. Men betaelde 2 fr. 22 voor de eijers.

De pryzen van al de broodsoorten zullen, met de ingangende week, eenen centiem den kilo verhoogen.

REGERING VAN GENT.

MERKTEN.

Middenprys der granen op de Gentsche Merkten.

	8 november.	15 november.
1 ^e hektoliter	—	—
2 ^e " "	—	—
3 ^e " "	—	—
4 ^e " "	—	—
5 ^e " "	—	—
6 ^e " "	—	—
7 ^e " "	—	—
8 ^e " "	—	—
9 ^e " "	—	—
10 ^e " "	—	—

BROODZETTING.

Van den 8 om in te gaen den 10 november.

1 Kilo brood enkel tarwe geschuld	fr. 0 ^e 46
1 Kilo brood enkel tarwe ongebuld	— 0 ^e 58
1 Kilo rogge.	— 0 ^e 25

F. BOGAERTS, Drukker, in de Studenten-Wide (Pré-aux-Cleres,) by het Groot Vloeschhuis